

Moltes gràcies. Perdoneu si m'he posat elegant per a vosaltres, però, si em permeteu, per sentir-me més lliure, he demanat aquesta cadira per recolzar (l'americana).

Bé, he posat un títol aparentment provocador, però no vol ser-ho.

Una ciutat és educadora si permet que les nenes i els nens s'eduquin. O permet als nens i nenes educar-se. Entenent «educar-se» sols, que és una mica el contrari de ser educats.

La idea general és que, quan neix un nen, quan neix una nena, passa un temps llarg durant el qual gairebé no passa res. Com un temps de formació, de preparació, en què el més important és cuidar-lo, protegir-lo, garantir-lo, perquè pugui arribar a les fases, a les etapes importants de la vida, en les millors condicions físiques, que es considera que són les úniques importants en aquesta etapa de la vida.

Quan a Sigmund Freud li van preguntar en una entrevista quin havia estat l'any més important de la seva vida, va contestar, sens dubte, el primer.

I en realitat és així. No és veritat que l'infant esperi que arribi allò que una vegada s'anomenava «l'edat de la raó», que coincidia amb l'experiència escolar, quan començaven els aprenentatges importants d'escriure, comptar.

El que m'agrada tractar en començar és descriure com, al contrari, els nens comencen la seva experiència de coneixement d'una manera totalment diferent, descobrint coses i jugant.

Les dues experiències fortes amb què l'infant comença a entrar en el món són la sorpresa i el joc.

És així, per exemple, que l'infant descobreix la paraula, comença a parlar. És interessant observar i reflexionar sobre el fet que ningú ensenya a parlar als nens.

I després d'aprendre'n, continuem parlant durant tota la vida. I ho vam aprendre sols, descobrint-ho, sorprenent-nos.

Hi ha un moment, a la vora de la vida, al cap de pocs dies, en què l'infant descobreix que l'aire que surt de la seva boca pot produir un so.

És clar, ja havia plorat i també en sortien sons, però probablement el nen o la nena estaven tan immersos en la raó d'aquest plor, en la ràbia, el dolor o no sé què, que no tenien temps ni possibilitat de reflexionar-hi.

Però arriba un moment en què es produeix un so. Això sorprèn tant l'infant que li agradaria reproduir-lo, però no sap com, fins que torna a passar.

I torna a passar una vegada i una altra, fins que descobreix com pot produir-lo ell mateix.

I comença una fase nova en la vida de les nenes i dels nens, la que en italià anomenem «lallazione» i que vosaltres anomeneu balboteig. Una fase que els pares coneixen molt bé, molt pesada: l'infant que continua... juga amb la seva veu, juga amb la seva veu.

Això té una importància impressionant, perquè en un moment estrany, i per pura casualitat, li surt «mama, mama, mama».

La família esclata, com a la grada quan hi ha un gol: tots dempeus. «Ha dit mama!»

No, ell estava jugant, però li surt «mama». I la família el felicita molt, truquen a l'àvia... Bé, és un moment que crec que totes les famílies recorden.

I és clar que l'infant, com que veu que té un èxit tan gran, ho repeteix i descobreix que aquestes paraules, que no sap que són paraules, tenen un efecte impressionant.

Quan diu «mama», apareix la seva mare. És a dir, són sons que provoquen l'aparició de la persona que per a ell és el món, i això li dona una força enorme. I per això continua cridant-la.

L'infant va descobrir la paraula, va descobrir la parla, i des d'aleshores durant tota la vida.

Així els nens descobreixen el dibuix. El descobreixen perquè, per casualitat, un dia la mà que es mou deixa un senyal.

Això sorprèn un infant. Normalment, la mà que es mou no deixa senyals. Per casualitat, en aquest cas, la mà tenia un retolador, per exemple.

Però l'infant no se n'adona. I veu aquest senyal, i de nou passa el mateix. Passa una vegada i una altra fins que s'adona que pot buscar alguna cosa que deixi senyals i comença aquesta nova experiència dels traços.

Els que nosaltres anomenem «garabats», que és una paraula de menyspreu, que són coses dolentes, un gargot.

Al contrari, és una forma d'art, perquè és aquí on comença tota l'experiència de l'expressió gràfica, jugant. Jugant, en aquest cas, amb els senyals.

I un pot dir: bé, sí, ho acceptem, però després cal esperar els sis anys, quan ja entren a l'escola.

No. Al llarg d'aquest temps, des dels primers dies de vida fins als sis anys, passen moltíssimes coses.

Jo no soc expert, no sé descriure-les totes, però m'agrada donar un element més abans de passar al tema més ampli que hem de tractar.

Estem al voltant dels tres anys. Quan vaig sentir que el meu fill gran em deia: «Papa, he descobert».

Jo em vaig quedar sorprès perquè el meu fill deia «descobert». Per tant, em semblava gairebé que anava enrere. Ho deia correctament i després ho diu incorrectament.

Però és clar que no em vaig quedar amb aquesta sensació inicial i vaig intentar entendre-ho.

I el que vaig entendre em va fer gairebé por. Vaig descobrir que el meu fill havia entès, sabia que els verbs tenen conjugacions.

Ho dic així, gairebé em fa por dir-ho perquè tenia tres anys. I ara sé que tots els nens d'uns tres anys fan aquest descobriment.

Saben que els verbs tenen conjugacions.

I en les nostres llengües tenen tres conjugacions. I que la tercera, en el participi passat, correctament fa «-it». Per tant, descobrir, que és de la tercera, ha de fer «descobert», malgrat com ho diu el seu pare.

Això és impressionant. Els nens descobreixen normes i les apliquen amb una fidelitat gairebé religiosa.

I és clar que, a partir d'aquí, potser quantes coses va descobrir ell i tots els nens d'aquesta edat.

Recordo que a Costa Rica, en una escola infantil, parlava amb els nens i un nen de tres anys em diu: «Sap, Francesco, que el meu gat ha morit?»

«Ha morit». Morir és de la tercera.

Quan el meu fill va fer sis anys, com tots els nens i nenes, va anar a l'escola.

El primer dia d'escola, la seva mestra li va demanar que omplís la primera pàgina del seu quadern nou fent A. Una pàgina d'A.

La seva mestra va pensar, va interpretar, va considerar que el meu fill, com tots els seus col·legues i companys de classe, eren ignorants i analfabets i conjugaven verbs de feia tres anys.

Aquest és un dels problemes enormes de l'educació.

Ahir em vaig trobar amb nens d'aquí. Vam passar una estona molt simpàtica per a mi, i vaig explicar aquesta anècdota i els vaig preguntar si a ells, perquè m'imaginava que això també els havia passat —el meu fill ara té gairebé seixanta anys, per la qual cosa podria haver passat fa temps.

Bé, eren vuit o nou nens. Quan vaig demanar que aixequés la mà qui hagués fet una pàgina d'A, tots, em sembla, menys un, van aixecar la mà.

Avui dia encara es considera que un nen de sis anys és analfabet.

Aquesta manera de descobrir per sorpresa i jugant serveix per a molts àmbits de la nostra vida.

Serveix per caminar, per menjar, per controlar els esfínters, la caca. Bé, totes aquestes coses que formen part de l'inici de la nostra vida les descobrim sols.

Fins fa quaranta anys, es considera que fins als anys vuitanta, més o menys, aquesta manera de conèixer continuava quan s'obria la porta de casa més o menys als quatre, cinc o sis anys, no més tard, perquè aleshores tots els nens i totes les nenes anaven a l'escola sense adults.

No hi havia ningú que acompanyés el seu fill a l'escola. Era un problema enorme fer-ho, perquè aquests nens eren considerats nens discapacitats, discapacitats socials, és a dir, que tenien pares que els acompanyaven.

Era una vergonya.

I tots els nens sortien per acostumar-se a viure al carrer, i al carrer continuava aquest aprenentatge que s'anomena incidental, és a dir, que passa per casualitat.

I al carrer s'aprenia a conèixer-se, a conèixer els altres i a conèixer l'altre gènere, a reconèixer que som diferents en caràcter i físicament, jugant.

Bé, crec que tots sabeu què significa el joc del metge.

És una etapa fonamental de la nostra infància.

Així es coneixien els perills, els obstacles, i s'elaboraven estratègies per superar-los, dominar-los, controlar-los o evitar-los.

S'aprenia a barallar-se i a fer les paus, perquè l'endemà volíem tornar a jugar.

Es viu l'experiència de la satisfacció, l'orgull de l'èxit i la frustració del fracàs.

La frustració als cinc, sis, set o vuit anys és dura, però passa. Perquè l'endemà volem tornar a jugar.

Hem d'elaborar estratègies per recompondre la baralla, per recompondre el conflicte.

Experimentar la frustració per primera vegada als catorze anys pot ser fatal.

Lamentablement, tenim un augment dels intents de suïcidi, fins i tot per causes d'aquest tipus, aparentment banals.

Descobrir coses noves. Seguint això de jugar amb les paraules, continua fora de casa descobrint plantes, animals, maneres d'estar, racons, maneres d'escapar del control dels adults... Bé, moltes coses.

Ahir John Powell, en aquesta bella conferència que ens va regalar, deia que la pertinença és impossible sense alteritat.

I jo vaig pensar: potser sí que és veritat.

I em va venir al cap que hi ha un cas en què hi ha pertinença sense alteritat. I és exactament quan els nens juguen sense adults.

Si no hi ha adults, els nens es posen junts i busquen maneres de conviure.

Això és molt important també des d'una perspectiva d'integració social a través dels infants.

Podria posar molts exemples, però no tinc temps.

En posaré només dos.

A l'estiu, la meva família es desplaçava a un poblet, que era el poble de la meva dona, un poble despoblat que gairebé no tenia nens, però que era un poble d'emigració francesa.

I a l'estiu s'omplia força i hi havia molts nens francesos.

I els meus fills sortien després d'esmorzar i apareixien per dinar, desapareixien i tornaven a aparèixer per sopar.

I recordo que jo parlava amb ells per dir-los: «Però vosaltres què feu?»

«Juguem.»

«Però jogueu amb nens que parlen una altra llengua? Vosaltres no sabeu francès?»

I no sabien contestar-me, però sortien igual, cada dia.

I sabien com jugar amb nens sense entendre'ls, sense entendre la llengua.

Com ho feien, potser?

L'altre exemple és una amiga que em deia que tenia un fill que sempre li parlava d'un amic que es deia Pablo.

Però estava a primer de primària i ella no coneixia aquest Pablo.

Un dia la mestra la convoca per dir-li no sé què i aprofita, quan arriba a la classe, per cridar el seu fill i dir-li: «Ensenya'm en Pablo.»

«Ah, en Pablo és el que porta el jersei vermell.»

En Pablo era l'únic negre de la classe.

I era el del jersei vermell.

El color de la pell no significava res.

Fa quaranta anys que passa una cosa raríssima, nova i que continua.

La porta de casa es tanca.

Es calcula que, al voltant dels anys vuitanta, les famílies dels nostres països —són molts països— decideixen que un nen o una nena no poden sortir sols de casa.

Cal acompanyar-los.

Aquesta novetat canvia tota la vida dels nens.

I canvia la vida de les famílies.

I canvia la vida de la ciutat.

Cal inventar-se què fer amb els nens si no poden sortir de casa per passar la tarda amb els seus companys.

Abans d'entrar en aquesta segona part, que és la part a la qual m'interessa dedicar una estona llarga per descriure el que estem proposant, cal observar una cosa.

Que després d'aquesta etapa començava l'escola.

I evidentment, en la majoria dels casos, per exemple, a les escoles dels meus companys d'ahir a la tarda, on s'aprenia a escriure fent una pàgina d'A, s'interrompia dràsticament —no diré dramàticament—, però d'alguna manera sí, tot aquest procés de descoberta.

Allà no es descobria res, perquè allà tot estava preparat.

Això que està preparat s'anomena programa.

I el programa el porta el professor, el mestre.

I el paper dels nens és escoltar.

Aprendre perquè algú t'explica les coses.

I t'explica no allò que t'interessa, com quan ho buscaves tu sol, sinó allò que està previst.

I el protagonisme passa dels nens als adults.

I l'adult considera que els seus alumnes, més o menys, són buits.

Són vasos buits.

En els quals ell posa coses noves.

I després d'un temps pot mesurar quant s'ha omplert el vas.

La cosa extraordinària és que tot això passa en una situació d'igualtat que no té cap altra experiència en la vida.

Els alumnes tenen tots la mateixa edat.

És raríssim això.

Com si fossin bessons, una classe de bessons.

Sembla una pel·lícula de terror.

És així.

Va ser així per a tots nosaltres.

És clar, no és obligatori.

No sempre és així.

S'ha recordat Marta Mata.

Marta Mata, a més de ser una important política catalana, va ser una educadora molt important.

Jo vaig tenir la sort de conèixer-la, de ser amic seu.

I Marta Mata formava part d'aquest món de l'escola que, inspirant-se en mestres com Célestin Freinet, francès, considerava que els nens tenien dret a descobrir i continuar descobrint dins i fora de l'escola.

És a dir, l'escola estava interessada en allò que els nens portaven de fora.

El text lliure —ara no puc quedar-me en aspectes tècnics— és com un accés de la vida exterior dins de la vida de l'escola.

La jornada escolar per a aquests mestres... Bé, per entendre'ns, crec que molts de vosaltres coneixeu la pel·lícula *El mestre que va prometre el mar* i, malgrat que és molt dramàtica, tota la part didàctica és exactament del que estic parlant.

L'escola es feia i es fa així, perquè aquests mestres, per sort, continuen existint: començant per l'experiència dels nens.

Els nens porten a l'escola el que han viscut a la tarda. Per això aquests mestres no posen deures, no donen tasques, no ocupen el temps dels nens amb coses absurdes, perdoneu, sinó que els deixen viure coses molt importants com el joc lliure, perquè l'endemà ho portin a l'escola.

Aquests mestres existeixen. Malauradament, són pocs i haurien de ser tots, perquè aquest és un dels drets dels infants: tenir una educació d'aquest tipus.

És clar, deia que s'obre un tema enorme: què fem amb els nens si pensem que no poden sortir al carrer?

I aquí comença, normalment, quan hi ha una necessitat. Això mou molts interessos, tant econòmics com polítics i socials.

Per una banda, l'escola aixeca la mà i diu: «Soc jo», i l'escola amplia el seu servei.

A Itàlia, la meua escola, l'escola dels meus fills, era de quatre hores: de dos quarts de nou a dos quarts d'una. Després, a dinar a casa i la tarda, com deia.

Ara l'escola és de dos quarts de nou a dos quarts de cinc. No sempre, no totes, però la majoria.

I posen deures i la família gairebé n'està contenta, perquè així tenen alguna cosa per fer durant la tarda.

Després es van inventar les activitats que no existien en el meu temps.

En el meu temps es jugava a pilota. Avui no és possible.

Avui s'estudia futbol. És una altra cosa: és un curs, es paga, hi ha un professor, un professor que es diu entrenador, que ensenya com es juga a futbol.

Nosaltres hi jugàvem a la nostra manera, inventant normes o imitant normes.

Bé, això seria per a una altra conferència.

Per això, les activitats ofereixen la possibilitat de fer l'agenda d'un nen, d'una nena, avui més complicada que la dels seus pares.

També perquè els seus pares han d'acompanyar els seus fills a totes aquestes activitats i ells no poden permetre's fer el mateix.

Perquè, si fan les seves activitats, no poden garantir les dels seus fills.

Ah, bé, m'he oblidat de... Hi ha aquest dibuix. Bé, perdoneu, el recupero en un minut.

Això és quan parlava del dibuix dels nens.

Aquest és un dibuix de Vanna.

Vanna és una nena de Reggio Emilia.

I jo la vaig conèixer quan estava visitant l'escola Diana, que és una de les escoles conegudes de Reggio Emilia.

Jo era amic de Loris Malaguzzi, per la qual cosa anava sovint a Reggio Emilia.

I Vanna, quan la vaig conèixer, tenia sis anys, ja estava a primària.

Va passar per l'escola Diana per saludar les seves mestres i jo era allà.

Quan entra, les mestres em mostren aquest dibuix, que era d'aquesta mida, dibuixat amb tinta xinesa, amb molts detalls.

És un dibuix important per a una nena de cinc anys.

I jo li vaig dir: «Vanna, tu tornes de l'escola primària, oi?»

Em diu: «Tens un quadern?»

I la Vanna em mostra el seu quadern.

I jo faig aquesta fotografia.

Aquesta és la fotografia del quadern de la Vanna als sis anys.

Un dibuix de tres personatges, més o menys com l'anterior.

Bé, una altra vegada, quan torni i tingueu una altra hora per regalar-me, parlarem del que li va passar a la Vanna en aquests pocs mesos.

Creixent gairebé un any, el seu dibuix ha arribat a ser aquest.

Bé, deia que davant del tema de què fer amb els nens es mouen moltes forces.

Deia: l'escola amplia, neixen les activitats.

Les ciutats diuen: «No et preocupis, vota'm i jo et crearé espais de joc per als nens.»

Són aquests espais iguals a tot el món, amb gronxadors i tobogans, en alguns casos, com a Itàlia, per sort, oberts.

En altres casos, per exemple, a l'Argentina, tancats amb reixes per protegir-los, on els nens només van acompanyats d'adults.

Per això, hi passaran una estona per jugar.

Això és el que pensem.

Fins que es cansin, perquè aquest és el pacte.

«Jo et porto, quan estiguis cansat m'ho dius i tornem a casa.»

I el que passa és una cosa que hauria de preocupar molt els adults, perquè els nens es cansen.

Després d'una estona esperant per fer cua al gronxador, o aprofitar el tobogan, s'acosten a l'adult i diuen: «Mama, papa, estic cansat.»

I nosaltres no ho podem dir, però per dins diem: «Bé, menys mal, tornem a casa, que tinc moltes coses per fer.»

Per tant, nosaltres pensem que hem complert, i d'alguna manera els nens també han complert.

El que no pensem és que un nen que juga no es cansa mai.

S'oblida que té gana.

S'oblida d'orinar.

S'ho fa a sobre.

Però no deixa de jugar.

La nostra mare ens cridava moltes vegades perquè el sopar s'havia refredat, estava preparat, però per a nosaltres acabar el joc era impossible.

Un nen que et diu «estic cansat» significa que no ha jugat.

I després van néixer les joguines, una empresa, una fàbrica.

Hi ha supermercats i centres comercials de joguines.

En la meva infància no hi havia joguines; era després de la guerra.

Jugàvem moltíssim, moltíssim.

Jo, si pogués explicar-vos com jugava jo de petit, hauria de tenir tot un matí per fer-ho, i no hi havia joguines.

Bé, les joguines les construïem nosaltres.

Per tant, tot el que envolta els nens costa moltíssim.

Les activitats costen, les joguines costen i després arriben les pantalles.

La televisió va ser una mainadera, una mainadera que es va ocupar de cuidar els nens.

Davant de la televisió no corrien riscos.

I va començar tota la discussió amb els pediatres que deien: «Sí que hi ha riscos.»

Hi ha riscos d'obesitat infantil, hi ha riscos per a la visió, hi ha riscos per a l'atenció.

I va començar tot aquest tema de quant de temps ha d'estar un nen davant d'una pantalla.

«Com menys, millor.»

Per l'amor de Déu, no poseu la televisió a l'habitació dels nens.

Però en moltes cases les televisions van arribar a l'habitació dels nens.

I finalment va arribar el mòbil.

El mòbil resol tots els problemes.

El mòbil entra en la vida dels nens des dels primers dies de vida.

Sembla, i això ho dic amb molta amargor, que és freqüent que les mares que alleten el seu fill aprofitin aquest temps en què no tenen res a fer per llegir missatges, per intercanviar-los.

Això és dramàtic, és dramàtic.

Cal ensenyar aquestes coses a les escoles, a les noies i als nois: això no es pot fer.

Perquè en aquests primers dies de vida, quan el nen es cansa de mamar del pit de la seva mare, sempre i en totes les cultures s'atura i la mira.

I és clar, si la mare està mirant una altra cosa, el nen no la troba.

Aquest diàleg de mirades es considera l'inici d'una relació.

Per això és una cosa...

Hi ha vídeos, són vídeos que vaig veure fa desenes d'anys, realitzats en cultures diferents, i sempre es repeteix aquest joc de mirades entre el nadó i la seva mare que l'alleta.

És que no ho saben.

D'això a l'escola no se'n parla, m'imagino, almenys.

I el mòbil entra a les mans d'un nen acabat de néixer, de pocs mesos, perquè conté cançons i imatges pensades per a nens d'aquesta edat.

No és casual.

El mòbil ajuda a passar una estona mentre nosaltres som al restaurant i així el nen no molesta.

La majoria dels nens italians en edat de primària tenen un mòbil.

Exactament.

Normalment als pares això els agrada molt perquè, per a ells, per a nosaltres, ha estat un problema acostumar-nos a aquesta màquina meravellosa, enorme, on hi ha tot el món i que pot solucionar tots els problemes, però que no ha estat fàcil.

Per a mi continua sent complicadíssim.

Un nen ho aprèn en poc temps.

Es calcula que un nen de set o vuit anys sap descobrir tot el que hi ha dins d'un mòbil, per la qual cosa els pares ni imaginem ni sospitem l'ús que en fan els nens.

Avui pensem que aquest és el problema més fort, més important i més greu que té la infància.

És interessant observar que abans-d'ahir va ser l'aniversari del projecte «La ciutat dels infants i les nenes», que va néixer justament trenta-cinc anys abans, el 27 de maig, a la meua ciutat, Fano, quan vaig proposar aquest projecte al Consell Municipal i el Consell el va aprovar.

En el discurs que vaig presentar al Consell i que tinc al meu ordinador, perquè forma part de l'acta del Consell Municipal, l'acta oficial, hi ha tot el que va passar i també hi ha les meves paraules.

I en aquest discurs, la primera cosa que jo demanava, l'any 1991, era que els nens poguessin tornar a sortir de casa sense adults per viure l'experiència del joc.

Considerant —per a mi era molt clar des d'aleshores, i per a tots els que ens ocupem del desenvolupament infantil també ho és— que el joc és l'experiència més important no de la infància, sinó de la vida, encara més que l'estudi.

Una persona que en sabia alguna cosa de ciència, com Einstein, diu, escriu, que el joc és la forma més alta d'investigació.

Per tant, el joc desapareix de l'experiència de l'infant des del moment que els nens no poden sortir sols de casa.

El verb «jugar» no es pot conjugar amb verbs com «acompanyar», «controlar», «vigilar».

Només es conjuga amb el verb «deixar».

Cal deixar-los.

«Tinc por, no ho sé, el meu marit no hi està d'acord...»

Bé, com vulgueu, però no juguen.

No hi ha cap altra manera.

És clar que una de les coses que s'aprenia al carrer era tenir en compte les normes que posava la família.

La meva mare també tenia por. Jo també tenia por quan els meus fills eren petits, però no hi havia remei i els deixava, els deixava amb normes.

I els nens sabien que, si no complien les normes, hi havia conseqüències.

A la meva infància podien ser físiques o simplement conseqüències, com que l'endemà no sortia o coses així.

Però les havia d'obeir totes, però podia transgredir-les.

La transgressió és una experiència molt important, dolenta, però important.

I sempre és una avaluació complicada.

«Respecto el que em demanen o no?»

I si no, sé que tindrà conseqüències.

D'aquesta manera s'aprèn un sentit moral.

Construir-se un sentit moral als quatre, cinc, sis, vuit anys, i no començar als catorze, quinze o setze anys.

Bé, anem a la part final.

Des d'aquest moment en què jo demano a l'Ajuntament de Fano que retorni als nens la possibilitat de sortir de casa com un objectiu polític i social de la ciutat.

Que la ciutat se'n faci càrrec.

Que sàpiga convidar els nens a sortir i les famílies a deixar-los sortir.

Obrint un debat sobre per què això no passa.

Això també és un misteri.

Normalment la gent diu que no poden sortir perquè la ciutat d'avui no ho permet.

Seria interessant aprofundir una mica en aquesta frase.

Per què no ho permet?

Avui vosaltres teniu totes les dades.

Una ciutat té totes les dades perquè són ordinadors.

La policia ho sap tot d'una ciutat.

Podem comprovar si Granollers, per exemple, en els darrers quaranta anys, ha arribat a ser una ciutat més perillosa o més segura.

Jo no ho sé, però aposto pel fet que és més segura.

Bastant més segura.

Probablement els delictes han baixat, així com els incidents i els morts per accidents de trànsit.

Però hi ha molts més cotxes.

Sí, però són molt més segurs.

Hi ha molts més comportaments garantits.

Hi ha lleis que han intervingut.

No són suficients.

Pensem que han de ser millors.

Podem fer més, però ja és important considerar que la ciutat on jo vaig ser nen era una ciutat bombardejada i nosaltres jugàvem entre les ruïnes, on hi havia restes bèl·liques, molt perilloses, i el joc era allà.

Per tant, no és veritat.

El que ha canviat és la por.

Ha baixat el perill i ha pujat la por.

I això és un efecte d'altres mecanismes socials, com la informació.

La informació és obsessiva.

Ho he notat molt en els darrers viatges per Espanya, per exemple: com una notícia del telenotícies sobre alguna cosa que ha passat, especialment si és dolenta, darrere de les paraules que diu el periodista, les imatges es repeteixen dues, tres, quatre, cinc, sis vegades seguides.

Això construeix en la ment una idea de freqüència que no correspon a la realitat.

I amb les xarxes socials això es multiplica i arribem a les imatges virals, que significa que no només les veu tota Espanya, sinó tot el món.

I és un fet que sembla freqüentíssim, gairebé habitual.

I és clar que, quan jo penso que pot ser habitual...

No ha passat ni una hora.

He començat a un quart i l'aprofito tota.

Perdoneu.

Bé, jo vaig trobar...

L'última etapa és aquesta: en el nostre projecte internacional estem proposant una campanya que es diu «Jo surto a jugar».

Pensem que, davant del poder que té un mòbil, no n'hi ha prou amb dir que no l'utilitzis.

«Te'l regalo, però no l'utilitzis.»

«Te'l regalo, però et controlo.»

«Te'l regalo, però estem d'acord que no l'utilitzes.»

Hauria d'arribar a les mans dels nens a partir d'una determinada edat.

Quan serà útil?

Quan serà necessari?

Probablement als catorze, setze... no ho sé.

Quan el necessitaran?

I per això obrim aquesta proposta que anomenem «Jo surto a jugar», proposant alguna cosa que als nens de quatre, cinc, sis, vuit, deu o dotze anys els pot interessar més que un mòbil.

Sortir a jugar amb els amics cada dia sense adults.

Vaig trobar nens de diversos països: de l'Argentina, el Brasil, Mèxic, Portugal, Espanya i Itàlia.

Fa un mes hi havia un petit grup de nens que representaven aquests països.

Vaig parlar amb ells.

Què pensaven ells del mòbil?

I van sortir coses impressionants.

Em van dir: «El mòbil és perillós. Hi ha molta informació violenta i té el potencial de convertir-se en una addicció.»

«És com un verí silenciós.»

«No se sap qui hi ha a dins.»

«Apareixen coses que de vegades ni tan sols vols veure.»

«Amb ell ens quedem cecs.»

«És com una droga que no es menja, sinó que es veu.»

«El mòbil ens atrapa.»

«I quan ens criden per jugar no hi volem anar.»

No eren molts nens, per la qual cosa em va sortir una proposta que repeteixo aquí i amb la qual acabaré.

Eren...

No sou conscients del que estem parlant.

El que m'esteu dient significa que ho sabeu.

Us proposo que us feu protagonistes d'aquesta lluita.

No que siguin els adults els que us obliguin.

Que ho demaneu.

I vaig demanar que els nens demanin als seus pares:

«Renuncio al mòbil si tu em permets sortir cada dia a jugar amb els amics sense la teva presència.»

I als docents dir-los:

«Nosaltres estem disposats a renunciar al mòbil si vosaltres renunciieu a posar-nos deures.»

No perquè no vulguem treballar.

Si ho necessitem, ho fem a classe.

Però la tarda és per jugar.

Si tenim deures, no tenim temps per jugar.

Bé, per això ara, els últims cinc minuts...

Ho sento, però jo soc aquí per complir.

Els dedico a mostrar-vos aquestes imatges, que són vinyetes que vaig preparar exactament per a aquesta campanya, i les vaig passant simplement llegint-ne els textos.

«Jo surto a jugar.»

I els pares li contesten:

«T'estimem tant que et deixem.»

«Està irritable.»

«No em deixa en pau.»

«Ho toca tot. S'avorreix.»

«No sé què fer.»

«Dona-li el mòbil. És fantàstic.»

«Adeu. Baixo a jugar amb els meus amics.»

«Però no corris, no travessis el carrer, no t'embrutis.»

«Bé, serà millor quedar-se a casa amb la Play.»

«No pots sortir sol perquè el carrer és perillós.»

«Hi ha trànsit.»

«Queda't a casa amb el mòbil.»

«Aquestes són les imatges de la violació.»

«Els expliquem com i on trobar la droga.»

«Aquí hi ha les horribles imatges de les víctimes de la massacre.»

«Les imatges prohibides de la violència.»

«No cal que surtis per veure la Julieta.»

«Us podeu trobar en una videotrucada.»

«Però jo volia fer-li petons.»

«Doctora, la Paula té sis anys.»

«Està sempre avorrida, trista.»

«Hi ha algun tractament?»

«És clar. Deixa-la sortir sola cada dia a jugar amb els seus amics.»

«Fora als quatre anys.»

«Adeu, papa. Surto a jugar amb en Pablo.»

«Fora de casa, però allà, amb les portes obertes, sense cap perill.»

I després es guanya l'escala.

«Fora als cinc anys.»

«Jo era la mestra, però demà jugarem al teatre o al mercat.»

Eren els jocs que jo feia a l'escala quan era petit.

«Adeu, surto a jugar amb la Rosa i en Lluís.»

«Quan torni t'ho explicaré, però no tot.»

Però un amic sempre serà millor que un mòbil.

Ho esperem.

Gràcies.

He prioritzat una **traducció natural i llegible en català**, mantenint el caràcter oral de la conferència i corregint errors clars de la transcripció automàtica.